

NOTAT – PRIVATISERING AF ERHVERVSAFFALD

Dansk Affaldsforenings reaktion på affalds-evaluering

På baggrund af evalueringen af privatisering af genanvendeligt erhvervsaffald mener Dansk Affaldsforening, at tiden er inde til nytænkning frem for privatisering for privatiseringens skyld.

Nedenstående tekst og faktaboks er bragt som leder og nyhed på foreningens hjemmeside og elektroniske nyhedsbrev.

Leder: Gå aldrig tilbage

Privatiseringen af erhvervsaffald har kun givet mere bøvlg og administration uden miljømæssig og økonomisk gevinst. Nu er tiden inde til at tænke nyt.

Af Jacob Hartvig Simonsen, direktør i Dansk Affaldsforening.

Snart ti år har vi i affaldsbranchen brugt på at implementere og leve efter reformerne, der privatiserede det genanvendelige erhvervsaffald. Vi har støttet det frie valg for landets virksomheder og for mere gennemsigtighed i sektoren. Men hvad er resultatet af disse ti års reform-anstregelser? Mere bøvlg og administration uden nogen som helst form for miljømæssig eller økonomisk gevinst.

Deloitte og Incentives evaluering af affaldsreformerne fra 2007 og den efterfølgende justering i 2010 er trist og grå læsning fyldt med formuleringer som 'ingen eller begrænset effekt', 'øget ressourceforbrug' og 'ingen særlig indflydelse'.

Kort sagt konkluderes flere ting:

- De private aktørers markedsandel er blevet større, men rapporten kan ikke konkludere, at det dermed er blevet billigere for virksomhederne at komme af med deres genanvendelige affald
- Administrationen i kommunerne er blevet mere bøvlg og besværlig
- Reformerne har ikke ført til mere genanvendelse af erhvervsaffald
- Mange af de adspurgte affaldsproducenter kender ikke til muligheden til det frie valg, og er heller ikke klar over deres eget ansvar og rollefordelingen mellem sektorens aktører

Industrien, byggeriet og erhvervenes brancheorganisationer påstår, at grunden til dette er, at kommunerne stadig har fingrene i erhvervsaffaldet via blandt andet deres behandlingsanlæg og genbrugspladser, samt at kommuner, der er medejere af affaldsenergianlæg, hellere vil sende affaldet ind i ovnene end til genanvendelse. Løsningen er at tage endnu mere ansvar ud af kommunernes hænder.

Begge påstande og den foreslåede løsning er ganske forkerte.

Slår de to bunker sammen

26.02.2016
Side 1 af 3

Dansk Affaldsforening
Vodroffsvej 59, 1
1900 Frederiksberg C

Tlf.: 72 31 20 70
danskaffaldsforening.dk

Deloitte's rapport viser, at de private affaldsbehandlingsanlæg i 2014 havde næsten 95 procent af markedet for genanvendeligt erhvervsaffald – et tal, der i dag med stor sandsynlighed er tæt på 100 procent. Samtidig er mængden af erhvervsaffald på landets genbrugspladser falder markant, og sidst men ikke mindst kan Deloitte ikke finde nogen sammenhæng mellem kommunernes genanvendelsesprocenter og det at være medejer af et affaldsenergianlæg.

Side 2 af 3

Vi undrer os ikke desto mindre over, at evalueringsrapporten overhovedet fokuserer på dette, idet spørgsmålet om affaldsenergianlæg og genanvendelse slet ikke var en del af reformen. Og vi evaluerer vel netop reformen for at forsøge at lære noget, så vi fremadrettet kan træffe nogle intelligente valg.

Privatisering for privatiseringens skyld

Evalueringsens nedslående konklusioner viser, at tiden er moden til at tænke nyt. Hvordan kan vi eksempelvis skabe bedre rammer for at servicere de virksomheder, der ønsker at benytte en kommunal service? Reformerne er slået fejl, fordi det ganske enkelt ikke giver mening at opdele affaldet i to bunker (erhvervsaffald og husholdningsaffald). I stedet for denne rigide opsplitning af markedet, gælder det om at skabe rammerne for, at offentlige og private aktører i samarbejde kan løse den udfordring det er, at vende en kompleks sammensat affaldsfraktion til en fremtidig ressource.

Vi skal sætte virksomhederne, der skal af med deres affald, i centrum – og vel at mærke alle virksomheder, og ikke kun lave reformer, der gavner en snæver gruppe af private affaldshåndteringsfirmaer. De har fået en større andel af markedet, men det "frie" valg for den almindelige erhvervsdrivende er blevet mere begrænset, fordi de ikke kan vælge kommunens løsning, hvis det er den mest optimale.

Det handler om at udvikle en bedre affaldssektor til gavn for brugerne, frem for ensidigt at forfølge et ideologisk mål om privatisering for privatiseringens skyld.

Fakta: Det konkluderer evalueringen

Begrænset effekt

De politiske aftaler om markedsudsættelse kan ikke siges at være fuldt udmøntet, skriver Deloitte, og reformerne har ikke haft positive økonomiske effekter i form af øget vækst i sektoren eller lavere priser. Heller ikke i forhold til genanvendeligt farligt affald vurderes det, at reformerne har haft nogen positiv effekt – tværtimod er der indikationer på, at det er blevet dyrere for små virksomheder at komme af med deres genanvendelige farlige affald.

Ansvarsfordeling

Særligt vedrørende udbredelse af kendskab til det frie valg og kendskab til roller og ansvar er der problemer. Mange af de adspurgte affaldsproducenter kender ikke til muligheden for det frie valg og er heller ikke klar over deres eget ansvar og rollefordelingen mellem sektorens aktører.

Fortsættes på næste side

Status quo på miljø

Der er ingen ændring i mængden af genanvendt erhvervsaffald, og samlet set konkluderer evalueringen, at eventuelle forbedringer i miljøkvaliteten ikke har noget med reformerne at gøre.

Mindre erhvervsaffald på kommunale behandlingsanlæg

Kommunale behandlingsanlægs andel af det genanvendelige erhvervsaffald er faldet fra 11 til 6 procent i perioden 2011-2014 og er sandsynligvis lavere i dag som følge af Miljøstyrelsens afgørelser på området, der fratager de fleste anlæg muligheder for at håndtere erhvervsaffald.

Øget administration af genbrugspladsordninger

Evalueringen viser, at færre virksomheder i dag er tilmeldt en genbrugsplads, og at pladserne modtager mindre mængder genanvendeligt erhvervsaffald. Til gengæld er kommunernes byrder og omkostninger ved administration, gebyroprkrævning og kontrol af de virksomheder, der så er tilmeldt, steget.

Affaldsgebyrer er dyre at administrere

Kommunerne forsøger i vidt omfang at tilpasse genbrugspladsgebyrerne for erhverv til de faktiske omkostninger. Med hensyn til administrationsgebyret konstaterer evalueringen generelt, at kommunerne i gennemsnit anvender cirka halvdelen af administrationsgebyret til administration af selve administrationsgebyret – f.eks. opkrævning og sagsbehandling af fritagelser for gebyret – primært på grund af store problemer med data i CVR-registret. Resten af gebyret går til planlægningsarbejde samt drift af Affaldsdatasystemet.

Affaldsdatasystemet halter

75 procent af kommunerne mener, at data i Affaldsdatasystemet slet ikke eller i mindre grad er valide til f.eks. brug som eneste kilde i forbindelse med data og tilsyn. Evalueringen konkluderer også, at de besparelser, systemet skulle medføre, i stedet er blevet til øget tidsforbrug til indberetning for de private indsamleres vedkommende. For kommunernes vedkommende er evalueringen ikke i stand til at konkludere noget.

Medejere af affaldsenergianlæg eller ej

Rapporten kan ikke dokumentere, at kommuner, som er medejere af affaldsenergianlæg, hellere vil klassificere erhvervsaffald som egnet til energiudnyttelse frem for genanvendelse. Evalueringen finder ingen kausal sammenhæng mellem at være medejer af et affaldsenergianlæg og ens genanvendelsesprocent, som varierer betydeligt kommunerne imellem – både blandt ejere og ikke-ejere af affaldsenergianlæg.